

4 CENTESIMI

4 PARE

4 HELLER

Preduzbroja za Monarhiju
iznaka 4 K za 3 mjeseca.
Pojedini broj 4 pare.

Abbonamento per la
Monarchia i Cornea 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 4 cent.

Abbonament für die
Monarchia viertheiljährig
4 K, einzelna Nummer
4 Heller.

OMNIBUS

Iznisi svaki utorak, četvrtak i
subotu u 3 ure po podne.

Esce ogni Martedì, Giovedì e
Sabato alle 3 pom.

Erscheint jeden Dienstag, Do-
nerstag u. Samstag um 3 nachm.

Za svjetloste obzira u
Malom optičaru* plaća
se za strak rief 2 pare.
Najmanja pristojba 80 p.

Per le inserzioni d'arriva
all' "Notiziario d'affari"
si paga per ogni parola
2 cent. Tassa minimale
30 centesimi.

Jedes Wort im "Kleinen
Anzeiger" kostet 2 h.
Die niedrigste Taxe 30 h.

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion — Tiskara LAGINJA i dr., PULA — Via Giulia br. 1

Politički pregled.

Austrija

Dne 14. t. mj. otvorila se je ponovno u Beču zastupnička kuća na ljetno zasjedanje.

Dan prije otvora pozvao je ministar predsjednik na pogovor vođe raznih strana, da umiri raspaljene duhove zastupnika, koji su se vratili sa raznih strana monarhije. I to je i uspjelo.

Najvažnije točke dnevnog reda jesu zakonska osnova za zajam od 182 milijuna, i ona o novoj pragmatiki za činovnike.

Kada je predsjednik Pattay predložio da kao prva točka dnevnog reda bude uvrštena osnova o zajmu, uskomješala se kuća, Slaveni i socijalisti buče proti vladji, — njemci, talijani i poljaci ko obično ju brane.

Kad se utifala buka, stavljen je na glasovanje ovaj predlog, koji je bio prihvaćen sa 40 glasova većine. Naravno, da su i naši Talijani glasovali za vladu.

Tako prekojaku počelo, a jučer nastavilo se je prvo čitanje vladine osnove za novi zajam. Govornici se redaju, jedan brani vladu, drugi ju kudi. Sljedeća je točka dnevnog reda: osnova o pragmatiki.

Jučer je stigao u Beč prijašnji predsjednik Sjedinjenih američkih država T. Roosevelt. Dostekan bijaše kao od najvećih dostojanstvenika države. Kralj ga je dočekao u svom dvoru, te se zadržao s njim u razgovoru preko pol sata.

Počastvao ga svuda svečano pozdravljaju. U Ugarskoj.

Izborna je borba na dnevnom redu. Sazivlju se skupštine i u njima govore zastupnički predlozi o programu svoje stranke i o radu u budućem parlamentu. Ključovni razvili su osobitu djelatnost, pa se vladu nada dobiti znatnu većinu.

U Hrvatskoj.

U Zagrebu je još uvijek sabor otvoren. Na zadnjoj sjednici kada se raspravljalo o indemnitetu došlo je ponovno do oštrog sukoba između zast. dra. Bošnjaka (frankovce) i grupom dra. Mile Starčevića. Iza toga se prešlo na raspravu vrhu podnesenih interpelacija.

U Albaniji.

Arnatci se pomiraju.

Idu najnoviji glasovi tamo od gornje Albanije, da su se neka plemena arnatačka već pokorila turskoj vlasti i da će doma nastati mir. Ali zapovjednik vojske proti Arnautima, Torgat paša da jim nevjericu posve; zato još prikuplja vojsku i hoće da polovi kolonovide onog ustanka i da razvali njihove kule.

Pametniji u Carigradu savjetuju neka se nepostupa prekruto, jer je Arbanas i ako doma hoće da bude slobodan, ipak još najbolje uporište turskomu Sultanu proti domaćim i proti vanjskim neprijateljima.

U Rusiji

bila je ovih dana odgođena Duma (tako se zove tamo državni sabor), i to s razloga, što je završila svoj rad. U Rusiji se sada osobito nastoji, da se uklone ne-

dostaci u vojnoj mornarici, da ju se preuredi, pomnoži i pojača. Pripravnica je zakonska osnova, kako to pišu bečke novine, po kojoj se misli potrošiti jednu milijardu i 300 milijuna rubalja za razne kopnene i pomorske utvrde.

Školsko pitanje u Puli.

Pred očima nam je ljubljanski »Slovenec« od 13. t. mj., koji na uvodnom nještu imade članak sa ovim naslovom. Članak osim nekih manjih netočnosti, sadržaje pravedne pritužbe puljskih slavena (a ti bi morali biti hrvati) proti austrijskoj vladji, radi pomanjkanja slavenskih (hrvatskih) škola u Puli.

Nekšto smo mi sami krivi, ako se naša djeca iznaruđuju jer većina naših dobro stojećih obitelji, a u tome braća slovenci bač prednjače, šalje svoju djecu u ovdješnje njemačke škole, dočim u hrvatskoj društvenoj školi gospodsko je dijete rijetka vrana. Eh! njemačke su škole, pod upravom mornarice, tamo sjede za klupami djeca, u kojima teče plemenita krv, a u školu dolazi često u pohode kakva visoka ličnost, pa zašto nebi upisali svoju djecu u teutonsku školu, ovo može biti od velike koristi i samim roditeljima a osobito pak djeci, jer u Austriji bez njemačkoga ne da se naprijed ploviti!

Za materinski jezik nitko ne haje, nitko se ne brine tako da imademo na hiljade primjera hrvatskih i slovenskih obitelji, gdje im djeca ne znaju niti kruha pitati hrvatski ili slovenski, dočim im otac ipak znađe u zgodi sloviti za velikog rođoljuba.

Talijani imadu naravno dovoljno svojih pučkih škola a sada i nižu, općinsku a u skoro državnu, gimnaziju, ali njima ipak prednjači ona sašica njemaca koja uz pučke i građanske škole imade visvu gimnaziju i nišu realnu a skoro će još čim to »Südmärkovi« budu zatražili dobiti i čitavu universu. Hrvati u Puli već pred desetak godina shvatili su važnost narodne obuke, pa se uhvatili posla, da bi se jednom u Puli otvorila po koja škola, gdje bi djeca hrvatskih ili u opće slavenskih roditelja mogla naći poduku u onom jeziku, kojeg su naslijedili od predja svojih kua amanet.

Molbe i vapaji puljskih rođoljuba na vladu, općinu i pokrajnu ostali su bezuspješni, ali hrvatski narod priniesao je ponovnu žrtvu na žrtvenik svoje slobode i prosvjete i otvorio svojim novcem pučku školu na Sijanskoj cesti, koja oko sebe kupi preko 400 djeca.

Ali ova škola nije nipošto dostatna da spasi djecu hrvatsku i slovensku od iznaruđenja, koje im pomoću austrijske vladne danonimice prijeti. Još s početka narodne borbe u Puli vladalo je mišljenje, da se na periferiji grada u raznim predjelima, otvori po koja hrvatska škola, koja bi imala zadaću da okupi svu našu djecu iz stanovitog predjela. Ovu ideju bio je zamislio dr. Laginja i zauzimao se osobito, da bi ju mogao oživotvoriti, ali na žalost to mu do danas nije uspjelo.

Potrebno naših škola u raznim predjelima grada kao n. p. Verudi, Sv. Martin Krocijci, Velom Vrh, Polikarpu, uvidjamo svaki dan sve to više, ali se ipak ne mičemo

da što god konkretnoga poduzmemo. Od općine nije nam se barem za sada čemu nadati, a od vlade ni za sada ni za nikada, pa je stoga naša dužnost da se sami pobrinemo za odgoj naše djece i da ne gubimo vrijeme suvajuki o raznim obećanjima Beča i Trsta.

Družba Sv. Ćirila i Metoda za Istru doprinijela je i doprinosi danas dosta žrtva za Pulu, uzdržavanjem šestorazredne pučke škole u Sijani, ali sve je to malo; za to danas hrvatski narod, koji sav gleda u Pulu, kao u tačku osobite važnosti na jugu mornarhije, očekuje od Družbe, da će shvatiti važnost Pule kao najvećega grada u Istri, i da će uprijeti sve svoje sile, da ovaj grad očuva hrvatskom narodu, da Hrvat ne bude u njemu gost i tuđinac, već domaćin.

Družba uz razmjerno malu žrtvu može da postigne velike uspjehe, a narod će tu žrtvu shvatiti, segnuti u svoj tobolec da daruje još obilatije svoju Dobrotvorkinju.

Uvjereni smo da će Družba shvatiti potrebu novih hrvatskih škola u predgrađu naše Pule, i da će se tako čim prije početi sa pripremanjem da bi se još početkom školske godine moglo stvoriti barem po koju novu školu, pa bila ta i samo dvorazrednica.

Hrvati i braća Slaveni ne možemo mirovati dok ne dobijemo u ovom gradu škole u našem materinskom jeziku, jer samo prosvjetom moći ćemo doći do slobode i blagostanja.

DOPIS.

Rim, vlada i naši biskupi.

Sve se to bolje prikazuje, da mi Hrvati ne možemo naći zaštite ni kod Rima ni kod vlade. Slabo oni mare za pravičnost i korist našu, samo ako su njihovi interesi po srijedi, a ti se rek bi uvijek među sobom slažu. Te je karte najbolje otkrio žarki rođoljub i ljubitelj glagoljice nedavno preminuli nadbiskup u Baru Milinović. Štampa je nedavno iznijela jedno njegovo pismo iz kojega se lijepo vidi, da se je Beč i Rim uorio proti našoj miloj glagoljici. Pa ovo i sada postaje one nepravdnosti naredbe proti glagoljici odlikovanoga biskupa Nagla i poslije digne sa službe dičnog borioca za glagoljicu metropolit dalmatinskoga, opće ljubljenoga i stapanoga Dvornika, i to baš za to jer je štutio glagoljicu, spremaju nam se još dva nova strašna odarca.

Već su prošle dvije godine od smrti velikoga našega biskupa djakovačkoga Strossmayera. Svi su Hrvati znatiželjno iščekivali tko li će toga diva naslijediti. Ovih dana novine javljaju, da je već između Beča i Rima uglavljeno, da na to mjesto zasjede nevak mađjaron Krapac. Tako mjesto, da nas iz Djakova sunce grije, odatle će nas led biti.

Druga je ova. Kad je otišao iz Trsta biskup Nagl, bilo se je nadati, da će se pri imenovanju novoga biskupa imati obzira i na ogromno slavensko pučanstvo skupije, a kad tamo rek bi, da će biti imenovan jedan Njemac iz Tirolske po imenu Perathoner, koji će kao i njegov predašnik mrziti sve što je slavensko. Hrvatski narode, trpi i pamti.

VIJESTI.

Mjesne.

Hrvatsko kazalište.

Sutra davat će se »Ola Marten«, drama u 3 čina. Francuski napisao E. Cormond i E. Grande.

Nadamo se, da će na ovu predstavu doći mnogobrojno naše općinstvo stoga, što se ovaj komad daje za prvi put u našem kazalištu. Početak u 8^{1/2} sati večer. Cijene obične.

Zabava učenika škole družbe Sv. Ćirila i Metoda u Puli.

Večeras u 7^{1/2} sati u večer priredjuju učenici ovdješnje družbine škole zabavu pjevanjem, deklamovanjem i predstavom.

Nadamo da će na ovu zabavu, pohrlići sve ono što hrvatski ili slavenski čuti u ovom gradu i da svojim prisustvom obodre našu djecu za njihov dalnji rad na polju prosvjete.

Sjednica odbora N. R. O.

Večeras u 8 sati je sjednica odbora N. R. O. na koju se pozivaju svi odbornici i zamjenici, da svakako dodju.

Sastanak N. R. O. u Stinjanu.

U nedjelju dne 17. ov. mj. obdržavat će se u Stinjanu u gostionici Grge Mihaeljevića sastanak, koga priredjuje N. R. O. Preporučamo Stinjancima, da se čim brzoj odazovu na taj prvi sastanak Narodne radničke organizacije u Stinjanu.

Koncertat bečkih glazbenika.

Prošli nedjelju 10. aprila izvadju se u kazalištu »Politeama Ciscutti« sinfonički koncertat bečkih glazbenika pod vodstvom meatra g. Oskara Nedbalca.

Koncertat koji je obdržavan pred dupko punom kućom cvjeta ovdješnje inteligencije uspio je u svakom pogledu. Parter bio je tako prenatrpan da su se morale zadnji hip provizorne sjedalice smetnuti ispod rampe.

Program sadržao je sljedeća djela petorice znamenitih skladatelja.

- 1) Goldmark — Overture k operi »Sakuntala«;
- 2) Beethoven — 5. Sinfonija u C-molu;
- 3) Smareglia — Preludija k op. »Cornill Schütt«;
- 4) Smetana — »Vltava« sinfonična pjesma;
- 5) Wagner — Preludija opere »Meistersinger«.

Sve navedene točke dirigirao je ponosom koncertni meštar g. Oskar Nedbal, impozantna pojava, sa prirodnom mu virtuoznošću. Orkestar potpunoma pod uplivom njegove volje izvadju je pp. i ff. tako precizno da nam se čini to sve nedostiživim. Ali kada je dirigirao »Vltavu«, vidjelo se da je kod kuće u svojoj domovini Razno-narodna publika primila je predavanje »Vltave« gromovitim aplauzom ništa manje kao i ono skladatelja Smareglie (Puljajina, koji je mimorekucio sliep, te u najvećoj židvi židvi) »Vltava« je skladba laganije vrsti, ali je ipak svojom narodnim českim melodijama, prepletena liepom idilom instrumentacijom na-

pravila najbolji utisak — čitalo se je svima na licu — s tim utiskom zapustih također i ja koncertnu dvoranu.

Još neke opaske!

Drugdje je navada da kod sinfonijskih koncerta se publika umiri čim dirigent zauzme svoje mjesto — te da oni koji zakasne, ne traže svoja sedala upravo za vrijeme izvođenja — nego da pričekaju, toliko, dok se točka svrši — te da n. p. dame ne sjedaju u paru s seširi, osobito kod te mode gdje seširi nisu više seširi nego naprosto košnice — i još što drugo, za takovom košnicom imala je također smolu da sjedi moja malenkost.

To u buduću neka uprava kazališta izvoli uzeti u obzir. H. O. Vogrić.

Tamburanje.

Večeras u 8 sati je tamburanje za nove tamburaste i to ne kako je bilo određeno u sobi »Sokol« već u N. R. O. — Neka se svi nadju točno u određeni sat u društvu.

Izobrazbeni odbor N. R. O.

obdržavati će svoju sjednicu u nedjelju u 11 sati prije podne u N. R. O.

Izlet učenika Družbine škole u Kanfanar-Pazin.

U našoj vam je školi ovo dana živo i veselo. Djeca kao ptice skakuću i radošno jedno drugomu nešto cvrkaju. Da čovjek dodje u školu začudio bi se što se to s djecom događa, a i djeca bi bome njega čudno gledala kao da ga pitaju:

Čovječe dobi, zar si ti vrani iz kljuna pao, pa ne znaš, da mi u srijedu putujemo u Kanfanar pa u Pazin. E što ćete takova s vam djeca.

I zbilja ako bude lijepo vrijeme u srijedu 20. tj. napraviti će djeca svoj veliki izlet.

Polazak je na 7^{1/2} sati u Kanfanaru će se zadržati do podne, gdje će za djecu biti priredjen objed. Na podne će prosljeđiti put Pazina, gdje će se zadržati do 4 sata, tuda će poći u Lindar, odakle će se povratiti na kolodvor i uputiti put Pule. Na ovaj izlet, koji će za djecu biti od velike koristi, kasnije ćemo se opširnije osvrnuti.

Narodni darovi.

Dana 27. ožujka t. g. sabralo se među članovima »Konsumnog društva u Pomernu« i među članovima njihovih bitelji K 8-52. Darovane sljedeći: Ivan Mihović.

Pisma od Bosne i svetoga Jurja.

Približuje se Jurjev danak junački sastanak.

Kako naš puk zaboravlja starijske pjesme, eto za spomen starijim, a za nauku mladim našim osobito po selima, dali smo pretiskati pjesmu više manje poznatu po svem našem narodu od brze vode Soče do mutna Timoka.

Pjesmu je složio uz tolike druge naš davni pučki pjesnik Otac Andrija Kačić-Miošić, pred kakovih 140 godina. Nahodi se u praznim izdanjima njegove knjige kojoj je naslov: »Razgovor ugodni naroda Slovinskoga«. Složena je stalno po starijskim pjesmama, i pripovjetkama, koje je spomenući Kačić sabirao po narodu.

Po njoj ćete istrijaniti hrvatskoga jezika uvidjeti, kako je naš narodni govor bio skladan i blagovuk već pred stotinama godina, te bi ga imali ljubiti nade sve druge jezike, kad i nebi bio naš.

I braća naša iz Dalmacije rasijana po bojnim brodovima ove imaju prilike, da pročitaju pravo tiskano obilježeno pjesmu, koju su često slušali po svojim selima uz javorove gule ili inače na crkvenom proštenju ili drugoj kojoj slavi.

Pjesma o svetom Jurju glasi se ovako: Veseli se, Bosno, zemljo ravna, Koja no si na glasu od davnina! Eto tebi lipo pramalice, S pramalicom Jurjev danak idje,

lović. Ivan Bučić, Anton Mihovilović, Josip Supljina, Blaž Vojak po K 1; Anton Rakić K 102; Ivan Zuccen od Ivana, Ivan Zuccen od Mije po 40 para; Ivan Rakić 30 para; Luka Mihovilović, Ruža Vojak, Marija Supljina, Josip Družeta, Luka Bučić po 20 para; Marija Zuccen, Mihovilović Josip, Luka Zuccen po 10 para.

Razne.

Pouka o pčelarstvu u Pazinu.

Upozbrojemo naše čitatelje na današnji oglas u našem listu, glede tečaja o pčelarstvu. Podučavat će g. Lovro Tomasić učitelj u Pazinskih Novakih, a do potrebe i Fran Traupac upravitelj državnoga uzorogospodarstva u Pazinu. Podučavanje bit će tamo baš na onom gospodarstvu (Dubravica).

Gosp. Tomasić poznat je pčelar-strukovnjak koji je tu granu gospodarstva baš posebiće izučio i ima diplomu učitelja pčelarstva.

Taj će se tečaj, od kojega bi moglo po vremenu biti velike koristi našemu seljstvu, obdržavati na pobudu »Gospodarske Sveze za Istru«.

Skupština Gospodarske zadruge u Kastvu.

U nedjelju dne 17. t. m. obdržavati će se u Kastvu godišnja skupština kotarske gospodarske Zadruge, koja ove godine slavi 25 godišnjicu života i rada. Predsjednik ove Zadruge je zastupnik dr. M. Lagioja, koji je još iz mladih godina u koliko su mu to ostali njegovi zvanični i politički poslovi dopuštali, posvetio osobitu pažnju gospodarstvu. O uspjehu skuptine i radu ove zadruge izvijestiti ćemo drugi put.

Porinuće nove ladje bojne morarice.

U utorak 12. tek. mj. obavljeno je svečano porinuće u more nove ratne ladje »Zrinjci«. Vrijeme je bilo vrlo lijepo. Priustvovao je prestolonasljednik i nadvojvotkinja Valerija i nadvojvoda Franjo Saluator. Uz ostale ličnosti bio je prisutan i pokrajinski kapetan Dr. Rizzi, načelnik grada Pule Dr. Varetom, a od društvi bio je zastupan i ovdješnji »Dalmatinski Skup«, koji je imao poseban poziv na ovu svečanost. Nadvojvotkinja Valerija krstila je brod imenom hrabrog ugarskog (?) junaka »Zrinjci«.

»Piccolo« nazivlje Zrinjia ugarskim

Koga slaviti otkad si postala,
I krtčansku viru zapoznala,
Tebi nosi ugodne darove:
Tihe rose, zelene dubrave.
Zarko će te sunce ogrijati,
Po planinama sniži okopniti:
Procvat će ti cvijeće po poljanah,
U bostanu ružica rumena.
Proletine će ptice čletiti,
Po zelenoj gorji propirati:
I još će ti veća radost biti,
Kuju će ti Jurjev dan doniti.
Raduje se sva zemlja slovinska,
Koja no je majka od junaka;
Jere Jurja vojevodu štije,
Kojino je iz Kapadocije.
Buduć jure rođa viteškoga,
On pogubi zmaja ognjeosoga,
U Lihiji kod Sirene grada,
Grad izbavi od velika jada:
Tu duboko jezero bijaše,
Zmaj nemili u njem pribivaše.
Ter juške idere oruđane,
I još dobre konje osadlao.
Strahovita ta aždaja biše,
I jezero glavu podizao:
Strahovito pram grada zvižđao,
Svemu gradu straha zadavaše.
Od strahote i nevolje ove
Grad joj daje mite i darove:
Na dan ovu u mladu divovku,
Negledajuć ucviljenu majku.
A kada joj mita neđavaše,
Aždaja ga sama uzimao:
Jer skakaše grada na bedene,
Čini padat mrtve na stotine.

junakom, njegove drugove i vojnike krsti za madijare i pjeva im slavospjeve.

Jadnog li hrvatskog naroda, nakon što su mu oteli slobodu i okrijili prava, sud mu oduzimlju i najbolje sinove, koji su se prodićili na obranu domovine.

Hrvatska opera i opereta u Dalmaciji.

Koncem ovog mjeseca putuje cijelokupni operni i operetni ansambl kralj. hrvat. kazališta u Zagrebu, u Dubrovnik i Split. Kako smo izvješćeni cijeli ansambl broji preko 160 osoba. Kamo li sreće da bi smo i mogli jednom među nami imati takve gostove i pokazati našim susjedima talijanima, da imademo i mi čime da se podičimo.

Da je poštivnost i dobre volje mogli bismo i ovo u par godina postiguti.

Vrhovna osuda o veleizdajničkoj parnici.

Publicirana je ovuda kr. stola sedmorice o kaznenoj parnici proti Adamu Pribičeviću i drugovima radi zločina veleizdaje, kojom se osuda kr. sudbenog stola ukida i određuje obnova kaznenoga postupka. U obratlobi se među njim veli: »Napadana osuda obuhvata skupno djelovanje svih obuzetnika, a ne naznačuje za svakoga obuzetnika posebno konkretne činjenice, koje tvore u teret mu stavljeno kaznjivo djelo. Zadovoljava se također osuda time, da konstatira to, da su se održali stanci, pri kojim su učestvovali obuzetnici, ali ne ustanovljuje konkretno činjenice i djelovanje pojedinih učestnika na tim sastancima. Veza između tih sastanaka i onih inkriminiranih pojava, koje se po osudi smatraju imadu posljedicom i efektom dogovora na tim sastancima, nije obrazložena izvještajem i određenim dokazima. Nisu navedeni objektivni momenti, da su baš pojedini obuzetnici uzročnici onih pojava, u kojima dolazi do izražaja po osudi pomenuti veleizdajnički 'odgoj': te da su pojedini obuzetnici razvili određenu agenciju, kojom se je imalo u pomenutom odgovornom pravcu djelovati na uvjerenje i osjećaje drugih. A za pojave, koji su nabrojani u osudi ne navode se dokazi posebno i pojedince, već se samo nabrajaju kumulativno dokazala, imenito svjedoci, po kojima se sveukupni pojavi u raznim krajevima dokazanima smatraju. Gledom na to ne može se dokazni postupak smatrati potpunim, a to tim manje, što presudni sud nije uvažio predloge

Vas se Siren redom obredio,
Pak je redak kralja dobio:
Da on daje kćerku jedinicu,
Kad imaše biti za kraljicu.
Da ti j', brate, bilo poslušati,
Sirenskoga kralja pogledati:
Kako cvili i suze proliva,
Kako kćerku šal i ciliva:
»Ajme mome, draga kćerko moja!
Kud mi ode lipo mladost tvoja?
Ajme kćerco, sve ufanje moje!
Kuda će mi bilo lipo tvoje?
Kad te, kćerco, mlijaš okruniti,
I na msto moje ostaviti:
Onda mi te, valja izgubiti,
I za tobom suze prašivati.
Kako ću te kćerco, prigriti,
Komu li ću krunu ostaviti?
Ah, prokleta aždajo nemila,
Teklo ti si mene ucvilila te!
Kada se je kralju naplaskao,
Lipo svoju kćerku obukao:
Svu u biser i drago kameње,
Kako da je za kralja udaje.
Pak iz dvora kćerku izvodio,
Suzi roneć kćerci govorio:
»Hodi s Bogom, drago dje moje,
Eto vrijeme od udaje tvoje!
Moli, kćerco, Akorona Boga,
Akorona pomoćnika tvoga.
Nebi li u pomoći bio,
Od nemila zmaja izbio!
Eto sam te lipo zradio,
Tvoje ruho na te postavio:
Prsten, zlato i kameње drago,
U komu je nebrojeno blago.

obrane o okolnostima, koje bi za rješenje stvari od bitna upliva bili mogle«.

Kritizirajući onda pojedine svjedoke i vjerodostojnost njihovih izjava, te još neke momente o osudi kr. sudb. stola zagrebačkoga, kr. stol sedmorice izriče ovaj pravorijek: »Prema razložnomu stanju stvari pokazuje se, da okolnosti, na kojima se osniva izreka suda, nisu dovoljno razjašnjene, imenito u pravcu obrane, pa se toga radi napadana osuda zbog znatne dvojbe o istinitosti čina, uzeti na njezinu podlogu, ukida, i to zbog jedinstvenosti njezine te međusobne suvislosti, u kojoj su po obtuži inkriminirani čini, u cjelosti, te § 303. br. 1. k. p. određuje obnova kaznenoga postupka u korist svih obuzetnih, usljed česa sud prve molbe dalje po propisu § 300. k. p. postupati ima«.

Posljedica ove osude kr. stola sedmorice bila je, da je g. travnja u jutro predao kod sudbenog stola dr. Hinković prekau molbu, podkriepljenu obsežnim obrazloženjem, da bi se uz kauciju pustilo braću Pribičeviće na slobodu. Posle podne pušteni su iz zatvora Adam i Valerijan Pribičević, nakon obilatih 20 mjeseca tamnovanja, uz jamstvo za pojedinoga od njih K 6000.

Dojdući broj »Omnibusa« izati će u subotu 23. aprila.

PARTE ITALIANA.

Le »vigilaccherie« dell' »Indipendente«

In un suo numero l' »Indipendente«, giornale serio di Trieste, parlava di certe vigilaccherie commesse dagli »Italiani« di Pola.

Il »Giornaleto« dell' odore di polvere, protestò a mezz' parole, l' »Indipendente« replicò ed il »Giornaleto« accennò quasi si riservasse a confutarla, alla replica sulle vigilaccherie. Ma poi tacque e fece molto bene, che coll' »Indipendente« non si scherza.

Siccome lo stile di ambi i fratelli era di una brevità taciturna e di una chiarezza macchiavellica, non abbiamo potuto rilevare, se per »vigilaccheria« l' »Indipendente« abbia inteso in genere il partito liberale-popolare delle ultime elezioni comunali o forse anche qualche dettaglio più o meno incoerente.

Per esempio forse:
La storia Varetton Baldessarini; oppure:
Il comizio elettorale al »Gabinetto di lettura« coi rispettivi schiaffi e pugni ed

Al' bi, kćerco, za te prigorio,
Sve kraljevstvo moje poklonio:
Kada bi te moga' odkupiti,
Od nemila zmaja izbaviti.
Vodi srebno širenku gospodu,
Neka tebi za divere budu:
Za lengije, širenke gospoje
Nek te prate, drago dite moje!
Ode jada kćerca priko grada,
I oko' nje širenka gospoda:
Vas je Siren na plač probudila,
Ter svak čiku od velika mila.
Priila se svila na divojci,
Vijaju se zlatni burundžiji,
Sviti joj se devet prstenova,
Svaki pasu po devet gradova.
A na vaju od zlata suhoga
Dragi kamen jedan do drugoga;
Na vratu joj dva svitja džerdana
Od bisera iz istočnih strana.
Na čelu joj alem kamen stao,
Koji kačo žarko sunce sjaje,
Tere neka na se ni gledati,
Niti se može činom prociniti.
Divojica je i od sebe lipo,
Mladjana je i visoka kipa:
Kud se godir ona okretala,
Na sve strane svijlost udarala.
U ruči joj cvitak od lilijsa;
A uz lilan kita veseljena:
Za zlamenje, za je dijevovka,
Dijevovka, zlostajna joj majka!
Priko grada cvileć putovaoše,
Koga sriti, svakog' podrjavljaoše:
A po svakom starca babu svoga,
Babu svoga kralja širenkoga.

il relativo voto di «fiducia» al Ruz; oppure:

Il fatto che un tale rinfacciò ad un altro tale: «Ei se lo ladro del Comune, e se la ga coraggio, la me denunzi», e l'«effeso» non denunziò, sebbene l'altro mantenesse l'accusa; oppure:

I rapporti fra Bartoli e Rizzi e le conseguenti difficoltà all'istituzione del Tribunale a Pola, il modo in cui e le cause per cui quelle «difficoltà» furono presentate al Ministero degli interni ed il necessario e sistematico e periodico accanimento del pubblico di Pola per parte del «Giornaleto», che il Tribunale è vicino, poi più vicino, poi vicinissimo, mentre è purtroppo assai lontano.

Oppure la circolare degli osti e trattori. O forse l'«Indipendente» trasse argomento dal proclama elettorale del partito liberale-nazionale-popolare, in cui poteva leggersi il passo seguente:

Cittadini!

In Nome di Dante e di Imbriani nonché di Asina'i, schieratevi sotto il puro vessillo nostro! In Nome delle memorie lombardo-venete e di quelle lissanesi! I patriottici ci abbandonarono, li intimidi il boicottaggio (brrrr...!). Ma noi siamo pronti di sacrificare per la Patria non solo la vita ma anche parecchi metri di bottana, qualche retina di gas e qualche bacca di ragno. Con tale animo stringetevi sotto l'immacolato ed incorruttibile labaro nostro, altamente portato dalla Ditta: Suppan, Reja & Benussi!

E quale nome darebbe l'«Indipendente» a quegli italiani di Pola, che tengono le cifre di tutte le Jolande, Mafalde, Umberti e Vittori...? In solfista, mentre nelle ricordanze dinastiche nostre pavano ed illuminano le «botteghe» e vi mettono persino dei «trasparenzi»: Hoch k u k Krieg-Marine!

E come poi dicessi in lingua liberale-nazionale ai cantori del «Va fuori» che, auspice l'Ebreo triestino, piangono per che il deputato Wastian non crede ai loro sentimenti leali?

NOTIZIE.

Un addio sincero.

Mandiamo al valente ed onesto giudice Dr. Guido Zennaro, che lascia la nostra città per recarsi al suo nuovo posto a Trieste, italiano di nascita e sentimentale seppur accaparrarsi anche la nostra stima per le squisite sue doti d'animo e per la dimostrata volontà di apprendere e parlare la nostra lingua, esempio questo purtroppo raro fra gli impiegati di nazionalità italiana. Gli sia in servizio più propizio l'avvenire di quello che non fu il passato!

Da bi srdce od kamena bilo,
Oj mila bi suzami prolilo:
Al' nemili zmaje nehajše,
Nego mito od grada hitjaše.
Kad zelenom jezuru dodjoh,
Tu se skupa grozno naplakaše,
Pak divojku cvilec ostaviše:
A gospoda natrag pobigoh.
Al' koji je stvorio nebesa,
Hoši svoja ukazat čudesā:
Po ovom sluzi Jurju vojevodi,
Koji s Bogom po sve vime hodi.
Bog učini, da tuda iđah,
I da plačnu dijevku nadje:
Božiju je pomoć nazivao:
«Božja pomoć, girdava divojko!»
Al' divojka suzami obara,
Podviv ruke, Jurju odgovara:
«Biž', delijom glavom brez obzira,
Nije nami ovaj zagovor!»
Sad će ići zmaje od prištora
Iz onoga zelenog jezura,
Ter će samnom prođijet i tebe.
Biž' jadan, ter sahrani sebi!
Al' joj veli vojevoda Juko:
«Kac, neboj se, girdava divojko!»
Hošes poznat Boga velikoga;
A ostaviš Akorona tvoga?
Hoć' li moju vuru vivotati
I mojim se kretom prikrstiti:
Ja ću toga zmaja pogubiti,
I od njega tebe izbaviti.
Kad divojka rici razumli:
Svetom juri tih besidiš:
«Kad su tebi to dala nebesa,
Da moš' takva činiti čudesā:

La divisione del Comune di Pola

Un nostro detective ci informa:
Nel gremio dei membri italiani della Commissione al compromesso prevale l'opinione, che per conservare a Pola l'incorruttibile sua italianità, è d'uopo di staccarla dalla campagna sia slava che italiana. Il propugnatore di tale idea, si richiamò all'esempio dei Tedeschi «nuovissimi» nostri compagni d'armi (applausi sconsolati), i quali per prolungarsi la vita a Maribor e Celje, fecero costituire per la campagna Comuni separati. Pola, aggiunge il propugnatore, ha ormai più di 50.000 abitanti e dovrebbe perbacko poter stare da sé, se lo stesso si vuole per Pazin con 1800 e per Buzet con 400 e tredici abitanti.

La campagna di Pola formerebbe poi un Comune da sé. E così, data la irrefragabile potenza del Petris, del Tromba, del Privilegio e dell'amigo Ljubotina, nonché di Biaggio Garbin e di barba Mijo Rosanda, — Pola e la campagna sarebbero definitivamente preservate dal pericolo croato.

Sebbene questa nuovissima e per noi terrificante versione sia la salvezza dell'italianità messa in dubbio e la rovina nostra, scommettiamo per cento mazzi di asparagi, che il «Giornaleto» non ci presterà fede e non ci sarà d'accordo, non solo, ma che proclamerà traditore della Patria... l'on. Salata.

Il nostro detective aggiunge ancora, che a Gallesano e Fasana è già forte la corrente a favore di il distacco da Pola, e perché la sede del futuro Comune sarebbe probabilmente Gallesano e perché la campagna è ormai stufa di contribuire all'«abbellimento» di Pola ed avere per sé soltanto briciole della lauta mensa polesa.

Noi non crediamo a quest'ultima notizia, perché ci consta che il provvido Comune ha deciso perfino di costruire in Altura una decente cappella mortuaria. E cosa pretendono di più i villici? Vorrebbero forse le vie asfaltate e la luce elettrica lebaniana? Fichi!

Il referendum.

Noi polesani siamo così raffinati buongustai della musica, che anche l'ultima compagnia d'opere del «Walzertraum» faceva accorrere al teatro un folleone.

Ma la specialità nostra si è, che le gallerie ossia le «mule» stipatevi, danno il segnale all'applauso «obbligato», cioè allora, non fosse che per suggestione, fa eco il pubblico scelto della platea e dei palchi.

Così per la «Bohème» concluse l'areopago teatrale di Via Diana, che si dovesse applaudire: dopo le romanze di Rodolfo e di Mimi e dopo la «Zimarra» di Collin, compresa naturalmente la fine

Da čes ljuza zmaja pogubiti,
I od njega mene izbaviti,
Ja ću voju vuru vivotati,
I tvojim se kretom prikrstiti.
Ostaviš li Akorona tvoga;
A poznat' ću Boga velikoga:
A tebe ću lipo darovati,
Ruho moje sve ću tebi dati.
Još divojka rici neuziti,
Zmaj nemili jezera namuti,
Strahovito iz jezera izvudi,
U anglisti ter k divojci idje.
A pram njime jure vojevoda,
Neuzmičuć junačkoga boda
Na zeleno konju dobru svome,
Pukajući srebrne disdume.
Pak podviknu: Jezus i Marija!
Bojnim kopljem zmaja udarija:
Pak je svilen pojas odposao,
Oko vrata su zmaje svezao.
Pojaš daje girdavoj divojci,
Ljuta zmaja da vudi u ruci
Fika svega grada bijeloga,
Tjko do dvora kralja širenakoga.
Zmaja vodi girdava divojka,
Za njom idje na konjicu Juko:
Kaojen zmaje izvudi strahovito,
Jare više tanko glasovito:
«Pokrni se, kralju od Sirene,
I ostavi bogove himbene:
Poznaj kriptost Boga velikoga,
I privrati Akorona tvoga.
Placi grihe i čini pokoru,
Da nepašeš u nevolju goru:
Jer su tako hotila nebesa,
Da ti vidis ovaka čudesā.

di ogni atto con le interminabili evocazioni «all'onore del prosencio».

S: quelli che vengono al teatro per ascoltare la musica senza danno per i nervi, fra gli uragani di applausi sentono un pandemonio frammisto alla musica, cioè non cale le mule sudolate, che in date occasioni sanno anche essere tilate folgo: «in capo ai dimostranti, qualche «oldo» serto di gemme». Esse dunque dominano e va tu povero nervoso a protestare, se hai coraggio.

Sembra però che per la «Bohème», gli applausi obbligati furono stabiliti con troppa parsimonia, giacché ci fu ieri un referendum fra le frequentatrici dell'alta galleria (i posti riservati sono già musicali), per obbligare cioè il teatro all'applauso anche dopo la canzone di Musetta. Senonché il referendum si dichiarò con qualche maggioranza di voti contrario alla proposta e ciò per la ragione che Musetta: «la xe brutta e vestia in colori zigaloni e la canta come i picci co i pianzi».

Così racconta almeno la mia «governante».

E poi si dirà che Pola non è la prima città dell'Istria! Caspita!

Un croato adoratore di Puccini.

I cattolici.

I nostri buoni amici detti liberali-nazionali a scherno di ogni liberalità e nazionalità, sanno camuffarsi anche di buoni e religiosi cattolici.

Ciò avviene però soltanto in 5 casi:

1. Se un parroco «russifica» i sacri riti.
2. Se qualche vescovo che perseguitò il gisgilito, viene promosso.
3. Se i villici del Carso fanno celebrare le funzioni dal capovilla.
4. Se qualche prete si segnala per avversario del Don Zanetti.
5. Se la religione può servire a qualche truffa.

Boni novi!

Quando era parroco di A. quel tale Don B., vedevasi ogni anno il giorno di Sabato santo scendere dalle alture un vecchio contadino, seduto sopra un carretto tirato da due somarelli e carico di «bisaghe». Poi il vecchietto faceva la ronda per la città, distribuendo qual novello Ganimeide:

1. prosciutto e 100 uova al superonorevole R.;
1. prosciutto e 50 uova al magnifico S.;
1. prosciutto e 50 uova all'esimo in allora amministratore postale C. F.;
1. pesce e 50 uova ad un tale egregio medico del Capitanato;
- 50 uova ad un tale integerrimo giudice.

Se dopo di tutto ciò, il reverendo puntò fallimento, che meraviglia?

Ma, per Giove, a quale scopo veniva già tutta quella grazia di Dio? Od erano

Jeda bi se griha ostavio,
I pravom se Bogu poklonio,
Koj svakoga na pokoru teka,
Kakono je po proroku rekā:
Kad je kralju rici razumio,
I jedinu kćercu opazio,
Kćercu svoju grih i celiava,
Grihe plaće i suze proliva.
Pak se krsti nasrid bila grada,
I s njim vojske dvadeset hiljada:
Sve se krsti, što u gradu biše,
I pravom se Bogu pokloniše.
Tada Jure sablju povadio,
Ljutu zmaju glavu odšikao:
Kralj ga vodi u svoje dvorove,
Da mu daše velike darove.
Kad je Jure u dvorovim bio,
Kralj širenaki njemu govorio:
«Vidiš, Jure, tvoje hrabrosti,
I da imaš nebeske kriptosti.
Evo tebi kolajna od zlaja,
Što juncu nose oko vrata,
I evo ti prsten s ruke moje,
Prištajan je te desnice tvoje.
I evo ti po' kraljevstva moga,
Mala plaća dostojanstva tvoga:
Evo tebi druga kćerca moja,
Neka bude zarudnita tvoja!»
Ali dara Jure nehtijaše,
Nego kralju tih besidiše:
«Neću tvoga dara nijednoga,
Veće hvali Boga velikoga,
Koji te od zla uklonio,
I plemenog zmaja izbavio:
I obori sve idole stare,
Tere gradi crkve i oltare,

soltanto gastronomiche effusioni di stima ed amicizia?

In ogni «bisaga» eravi del resto il suo bravo biglietto di visita, sul quale per l'occasione il cognome del reverendo mittente terminava in «chi» e che conteneva l'augurio: «Buoni uovi!».

Ciò che però sulla superiore lista ci baria da in occhio, si è, che il povero giudice riceveva la minima dose. Eppure sulla paternità ed alimenti è chiamato a decidere il giudizio! Cosa dunque doveva ripromettersi il munificente da coloro, cui mandava un prosciutto e cento uova?

Ed ora: Addio del passato bei prosciutti ed uovi ridenti.

Vlastnik i izdavač: Tiskara LAGINJA I. DB.
Odgovorni urednik: Josko Malinica.

OGLAS.

Za tečaj o pčelarstvu u Pazinu.

Namjerom da se raširi u pokrajini racionalno gojenje pčela a po tom da se podupre i podigne razvitak ove vrlo unosne i plemenite gospodarske grane, držat će se kod potpisalog državnog uzor gospodarstva u Pazinu od 1-5 maja t. g. «evreutičko-praktički tečaj za gojenje pčela. Teorično će se poučavanje, koje će biti popularno izmijenjivati sa praktičnim tako, da će i kmet-težak moći prisvojiti si potrebito poučavanje da se uzmogne koristno baviti umnim pčelarenjem.

Program biti će sljedeći:

I. dan od 9-12 prije podne:
Korist i važnost pčelarstva. Kako živu pčele.

Od 2-5 pos. podne:
Stanovi pčela. Razna nista sa pokretnim i nepokretnim sačen.

II. dan od 9-12 prije podne:
Rojenje pčela. Umjetno rojenje pčela. Pčelinja paš.

Od 2-5 pos. podne:
Pčelinjak. Razge pčelarske sprave. Radnje u pčelinjaku.

III. dan od 9-12 prije podne:
Bolesti i neprijatelji pčela, sredstva kojima se predusretaju i svlađaju. Snaženje (jačanje) košnica.

Od 2-5 pos. podne:
Proizvod meda i voska. Napotak kako se prerađa pčelac iz kmetskog i primitivnog ulista u moderno ušite.

IV. dan od 9-12 pr. podne:
Uputak racionalnog pčelarenja sa prošim ali popravljenim košnicama. Pravljenje umjetnog sača.

Od 2 1/2-4 pos. podne:
Ustrojenje pčelarskog društva za Istru.

Pisumene prijave za taj tečaj neka se šalju potpisano najkasnije do 24. aprila.

Upraviteljstvo državnog uzor gospodarstva.

PAZIN, dne 3. aprila 1910.

A ja idjem od mista do mista
Pripovidat' vuru Isukrsta.
Poka Jure u Perziju ode,
Tere mnoge obrati narode.
I obrati gospodu kraljuju,
Aleksandru rimsku cesaricu,
I dano mu biše od nebesa
Dila činit velikih čudesā.
Pak podnese muka veli dostā,
I kvi proli za svog Isukrsta:
Sveti Jure, na tvoje postenje
Isproni nam od Boga protjenje!

H. O. VOGRIČ
NAPELNIK

PULA
Via Barbacani, 511.

Predložiti glasovi i objaviti prisvika!

Tržite i kupujte svuda proizvode od kojih Družba ima koristi, kao olovke, cigarete, papir, žigice, sapun, metla, čaj itd. jer na taj način doprinate za hrvatske škole. Upotrebljavajte svuda narodni biljeg i tražite da ga sve trafike drže. Zapada samiz a pare. To je vaša dužnost!

PEKARNA
LUDEVIT DEKLEVA
Via Campo Marzio br. 5

PODRUŽNICA
Via Veterani broj 1
Telefona broj 53.

Prodaja
svježeg kruha
3 puta na dan.

ZVONIMIR TKALEC
PULA, via Siana, 25.
Glavno zastupstvo poznate
Volanijevе lužine za pranje
rublja.
Cijelike i spute na zahfjev franks.

Koncesionirana mehanička radionica
B. ROBAK - Pula
Via Abbazia broj 25.

Preuzima uređenje potpunih kupaoonica, praoonica
i kloneta, uvadja plinski i električni svjetlo, vodo-
voda i električne zvonce.
Popravlja i preuzima namještanje motora na plin
i benzin te sve radnje sjačajne u mehaničku
struku. — Nadalje drži veliko skladište
lastera, mrežica i tuljaka za plin, električnih zv-
onca, žarulja itd. itd.
Sobročaj u hrvatskom, češkom, njemačkom
i talijanskom jeziku.
Cijene umjerene.

GIACOMO ZUDICH
Pula — Via Giusuè Carducci, 7.

Najbolje uređjena
trgovina željezne robe.
Veliko skladište
svakovrstnih koža.
Najniže cijene.

Novi
fotografički
atelier
ERMINIO MIONI
ulica Sergia 67, III. kat.
Preuzima slikanje svakovrstnih skupina u i
izvan ateliera.
Povećava i umanjuje svaku fotografiju.
Preuzima izradbu fotografije za privjeske
i fotografije razglodnice.
Podvorbа brza, cijene umjerene.

ŠIRTE I KUPUJTE OMNIBUS.

Pekarna finog peciva
3 put svježe na dan
Matej Dekleva
Via Veterani broj 1
PODRUŽNICA: Via Ospedale broj 7.
Telefona broj 53.
Prodaja finog brašna iz prvih mlinova uz umjerene cijene.

Nagrada diploma za vlastite proizvode
ANT. DOMINIS
Via Marianna 7 — PULA — Vlastita kuća.
Bogato skladište finog i jeftino maslinovog ulja na malo i veliko
te dalmatinskog i istarskog vina na veliko.
Trgovina specerajake i kolonijalne robe te slanih riba, ob-
ljubljenih među obćinstvom u Puli i okolici.
PRODAJA NA MALO I VELIKO.
Glavno zastupstvo **LAŠTILA** za cipele Družbe sv. Ćir. i Met.

Najprikladniji darovi za krizmu i imendan

Poslovno geslo:
- Uz mali dobitak, veliki promet.
- Istodobno samo dobra roba.
Imali dobru slučnu šepnu uru nije uvijek prieka
ruka. Ipak za one, koji trebaju šepnu uru, a
to je uz današnje prilike svaki koji praktično-
stir, ima samo takovu vrijednost, koja je doist-
pouzdana. Bolje je ne imati ure, nego li takru
koja misle točno. Dobra i pouzdana ura šepna
do šepa i neupodijeljena, naterba se bojati da do-
se nepotrebno vrijeme utaman potražiti.
moći će se točno obraditi.
Ako dakle trebate takovu uru, to vam se na-
bolje preporučuje dobro poznate ure kao:
ORIGINAL GLASHUTTE, SCHAFFHAUSEN, OMEGA.
MOERIS i ORIGINAL ROSKOPF-PATENT
od zlata, srebra, nikla i oceli imaše uvijek
veliki izbor na skladištu
LUDW. MALITZKY nasljednik
EMIL F. UNTERWEGER
Utemeljeno 1897. — PULA, via Sergia 65.
Daje se eventualno i na obročno odplaćivanje.
Veliki izbor svih dragih ura njihalica, budilice,
briljante i optične stvari i potrebštine za poklenje.
Polto češće mienjam robu, to na drzin, cijenka
dosta je kod narudbe navesti vrst robe. Uz
dobro jamstvo i preporuku taljem stvari su izbor.

FILIP BARBALIĆ
PULA - Via Sissano, 3.
Preporuča svoje
solidno skladište
pokućva.
Dodjite pa
ćete se
uvjeriti!
Raccomanda il suo
grande deposito
mobili.
Venite per
accer-
tarsene!

Austrijska
trgovina robe za gospodu i gospodje
„Old England“
(vlastnica ANTONIJA AHNE)
PULA, Via Sergia br. 47.
Rubenine u svakoj cieni, za gospodu i gospodje, vunene robe, ru-
kavica u velikom izboru, toaletne i galanterijske robe, parfema i
sapuna, mahala, bliza za gospodje, dolnjih suknja (Japons) i pre-
gaća, potrebe za odore, kravata za gospodu i gospodje, steznika,
kišobrana, galoša itd. itd.

Slavenima grada i okolice
preporučamo našu krojačnicu
na
GLAVNOM TRGU, 6
(Piazza Foro Nr. 6)
koja je uvijek snabdivena
najmodernijom robom iz po-
najboljih tvornica sukna česke
i engleske.
Cijene su veoma umjerene,
a poslužba brza i solidna.
Ant. Klement, Pula
krojač.

Najveće i jedino domaće skladište
pokućva
A. Žunić i dr. - Pula
via Giusuè Carducci, 10.
Vlastita brusiona mramora
Tapetarska radionica